

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ
กรณีศึกษาในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย
ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบและผู้ให้บริการ
กู้เงินนอกระบบ ในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ จำนวน 80
คน และผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ จำนวน 8 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive
sampling) ผู้ให้บริการเงินกู้ โดยกำหนดคุณลักษณะของผู้ให้บริการเงินกู้ คือ 1) เป็นผู้มีภูมิลำเนา
ในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา 2) เป็นผู้เคยมาใช้บริการเงินกู้ในเขตเทศบาลนคร
พระนครศรีอยุธยา และ 3) ต้องยินดีและเต็มใจในการให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สำหรับ
คุณลักษณะของผู้ให้บริการเงินกู้ คือ 1) เป็นผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการเงินกู้ อย่างน้อย
5 ปี 2) ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขต เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา 3) ต้องมีรายชื่อผู้ให้บริการเงินกู้
ไม่ต่ำกว่า 50 คน และสามารถให้รายชื่อผู้มาใช้บริการเงินกู้นอกระบบ 10 คน ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต
เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และ 4) ต้องยินดีและเต็มใจในการให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้
ในการเลือกผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ จำนวน 8 ราย ผู้วิจัยใช้วิธีการ Snowball โดย
เริ่มต้นจากการหาข้อมูล การสอบถามและหาเบอร์โทรศัพท์ของผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ รายที่ 1
แล้วให้ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบบอกรายชื่อบุคคลที่ทำธุรกิจบริการเงินกู้นอกระบบรายที่ 2 โดย
ต้องประกอบอาชีพหลักไม่ซ้ำกัน จนได้จำนวนผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ จำนวน 8 ราย

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด มีดังต่อไปนี้ คือ

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้นอกระบบโดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน โดยแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะของข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีลักษณะแบบปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุและวัตถุประสงค์ของการใช้บริการเงินกู้นอกระบบ ลักษณะข้อคำถามในการสัมภาษณ์ เป็นลักษณะทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการรับรู้แหล่งเงินกู้นอกระบบ ลักษณะของข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีลักษณะทั้งแบบปลายเปิดและปลายปิด จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้นอกระบบ ลักษณะของข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีลักษณะทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 5 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการใช้บริการเงินกู้นอกระบบ ลักษณะของข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีลักษณะทั้งแบบปลายเปิดและปลายปิด จำนวน 2 ข้อ

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเพื่อการศึกษาพฤติกรรมของผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน โดยแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ ลักษณะของคำถามที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ เป็นลักษณะทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุและวิธีการให้เงินกู้นอกระบบ ลักษณะของข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีลักษณะทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเทคนิคการติดตามและการหาข้อมูล ลักษณะของข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีลักษณะทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและการแก้ไขปัญหาการให้บริการเงินกู้นอกระบบ ลักษณะของข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีลักษณะทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

2. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด ผู้วิจัยมีขั้นตอน และการพัฒนาเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้และการให้บริการเงินกู้ นอกระบบเกี่ยวกับหลักการและวิธีการ

2.2 ศึกษาสภาพข้อมูลพื้นที่ในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เกี่ยวกับแหล่ง ผู้ใช้บริการเงินกู้และผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ

2.3 ร่างแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัย ดังกล่าว จัดทำเป็นร่างแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด

2.4 นำร่างแบบสัมภาษณ์มาให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโครงสร้างและพิจารณาภาษาที่ใช้ในการสัมภาษณ์

2.5 นำร่างแบบสัมภาษณ์มาปรับตามข้อเสนอของประธานและกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อมาปรับข้อเสนอแนะของประธานวิทยานิพนธ์และหลักวิชา และจัดเป็นแบบ สัมภาษณ์เพื่อนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

2.6 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ (Index of Item - objective Congruence : IOC) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติ คือ จบการศึกษาระดับปริญญาโท เป็นอย่างต่ำ และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เรื่องธุรกิจ ผลการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.66-1.00 นอกจากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้ปรับข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์บางข้อให้มีความถูกต้อง

2.7 นำผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรึกษากับประธานและกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด ให้มีความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการทดลองต่อไป

2.8 นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด ไปทดลองใช้กับผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ 2 ราย และผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ จำนวน 2 ราย เพื่อหาความตรงของเครื่องมือตลอดจนภาษาที่ใช้ ในการสัมภาษณ์ ผลการทดลอง พบว่า แบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเข้าใจในคำถาม ในการสัมภาษณ์และสามารถตอบการสัมภาษณ์ได้ ในการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ เงินกู้และผู้ให้บริการเงินกู้ต่อไป

2.9 นำผลจากข้อ 8 มาปรึกษากับประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ปรับปรุงเป็นแบบสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในกลุ่มผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ ทั้ง 8 คน สำหรับผู้ใช้บริการเงินกู้นอกระบบ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และใช้ผู้ช่วยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลให้ในบางส่วน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างความเข้าใจตามแบบสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็นว่าต้องการทราบอะไรและได้นำผู้ช่วยผู้วิจัยไปดูการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย ก่อนจะมีการสัมภาษณ์ว่าอย่างไร ประมาณ 5 คน ก่อนที่จะให้ผู้ช่วยผู้วิจัยไปสัมภาษณ์จริง

1. กำหนดคุณสมบัติของผู้ช่วยผู้วิจัย โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.2 ประสบการณ์การทำงานด้านการเร่งรัดหนี้สินหรือการติดตามลูกค้า

1.3 อายุปัจจุบันไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์

1.4 มีความรู้ความเข้าใจในการใช้แบบสัมภาษณ์บุคคลเป็นอย่างดี

2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือ จากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขอความอนุเคราะห์ออกเอกสารชี้แจงในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ไปให้ผู้ประกอบธุรกิจเงินกู้นอกระบบ

3. นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด ไปสัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 1-25 มิถุนายน พ.ศ. 2550

4. นำแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 ผู้ใช้บริการเงินกู้นอกระบบ มาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วทำการลงรหัส (Coding) เพื่อการทำวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป ส่วนแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 คือผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สำหรับในแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 ส่วนแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อการวิเคราะห์เนื้อหารายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์แต่ละชุด สามารถวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ใช้เงินกู้นอกระบบ สาเหตุและวัตถุประสงค์ของผู้ใช้เงินกู้นอกระบบ การรับรู้แหล่งเงินกู้นอกระบบและพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้นอกระบบ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล และพรรณนา

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ สาเหตุและวัตถุประสงค์ของผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ เทคนิคการติดตามและการหาข้อมูล ปัญหาและการแก้ไขปัญหาของผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและพรรณนาเป็นสำคัญ